

Column Anke Struijs voor Kennismail Economisch Kwartaalbericht maart 2010

Keuzestress

Keuzestress is een welvaartsziekte. Er valt zoveel te kiezen, dat we er niet goed van worden. Neem nu de gemeenteraadsverkiezingen. In sommige gemeenten deden meer dan twintig partijen mee. En een partijprogramma beslaat al snel zo'n twintig bladzijden. Soms heb je geluk. Het partijprogramma van de PVV bijvoorbeeld past op twee A4'tjes. Maar die partij deed slechts in twee gemeenten mee. De komende tijd houdt die politieke keuzestress nog wel even aan.

Die overvloed aan informatie moet aandachtig worden doorgenomen om in het stemhokje de goede keuze te maken. Toch zijn er voor veel mensen andere redenen om op een partij te stemmen. Omdat Femke Halsema zo'n lekker ding is bijvoorbeeld. Of omdat de buurman de lijst aanvoert. Sommige mensen gaan helemaal niet stemmen, 'omdat het toch allemaal niks uitmaakt.' Op 3 maart maakte slechts een krappe meerderheid (56 procent) van de stemgerechtigden gebruik van dat kiesrecht.

De gemeenteraadsverkiezingen waren slechts de opmaat naar het volgende politieke keuzemoment: de Tweede Kamerverkiezingen op 9 juni. Voor kiezers die lijden aan keuzestress zijn allerlei hulpmiddelen ontwikkeld, zoals de stemwijzer of het kieskompas om dan een goede keuze te maken. Voor onverschilligheid is helaas geen gemakkelijke oplossing.

Is die onverschilligheid terecht? Nee. Toegegeven, als kleine, open economie is de omvang van de economie (als maatstaf voor de welvaart) voor een belangrijk deel afhankelijk van de handel met het buitenland. Maar onze welvaarts*beleving* wordt door veel meer factoren beïnvloed. Op veel van die factoren heeft de overheid wel degelijk invloed. Neem de kwaliteit van het onderwijs, de zorg, de oudedagsvoorziening, veiligheid, bereikbaarheid, integratie.

Over al deze zaken gaan de komende Tweede Kamerverkiezingen. Want om de collectieve voorzieningen ook in de toekomst betaalbaar te houden komt de overheid grofweg zo'n € 35 miljard tekort. Een luxeprobleem in de letterlijke zin van het woord: we geven meer geld uit dan er binnenkomt. Dat is een luxe die we ons op de langere termijn niet kunnen veroorloven zonder de welvaartsbeleving van toekomstige generaties aan te tasten. Ook hier slaat de keuzestress toe. Want waar gaan we op bezuinigen? Of gaan we de belasting verhogen?

In Nederland bestaat er geen stemplicht (tot 1970 was er wel een opkomstplicht). Stemmen is dus een keuze. De toekomst van Nederland is dat ook. Die keuze is de komende tijd aan u. Aan politieke partijen de taak om de kiezer ervan te overtuigen dat er op 9 juni wel degelijk wat te kiezen valt.

maart 2010